

Mgr. et Bc. Luboš Kliment,
advokát a pověřenec pro ochranu osobních údajů

IČ: 71461884, ev. č. osvědčení ČAK 11300,
podnikatel je zapsán v živnostenském rejstříku,
sídlo kanceláře a sídlo dle živnostenského rejstříku: Ždírec 99, 588 13 Polná.
mobil: 776 233 879, ID datové schránky ideg93s,
email: kliment@akkliment.cz, GDPR@akkliment.cz, www.akkliment.cz

Ministerstvo životního prostředí
odbor výkonu státní správy VII
/MŽP OVSS VII/
Č. j.: MZP/2023/560/483
Sp. zn.: ZN/MZP/2023/560/69
Mezírka 1
602 00 Brno

Ve Ždírci dne 6.9.2023

ORGÁN STÁTNÍ SPRÁVY:

Ministerstvo životního prostředí
odbor výkonu státní správy VII

ÚČASTNÍK – DOTČENÉ OBCE:

Obec Boršov,

Boršov 17, 588 05 Dušejov

Obec Cejle

Cejle 100, 588 51 Batelov

Městys Dolní Cerekev

Dolní Cerekev 107, 588 45 Dolní Cerekev

Obec Hojkov

Hojkov 64, 588 05 Dušejov

Obec Milíčov

Milíčov 56, 588 05 Dušejov

Obec Mirošov

Mirošov – Jedlov 10, 588 05 Dušejov

Obec Rohozná

Rohozná 113, 588 44 Rohozná u Jihlavy

Městys Nový Rychnov

Nový Rychnov č.p. 87,394 04 Nový Rychnov

právně zastoupeni:

Mgr. et Bc. Luboš Kliment, advokát

Ždírec 99, 588 13 Polná

VĚC: **stanovení průzkumného území „Hrádek“**

DOPLNĚNÍ VYJÁDŘENÍ VE VĚCI SAMÉ

Jednou, datovou schránkou, přílohy dle textu

I.

Ministerstvo životního prostředí – odbor výkonu státní správy JIH (dále jen „MŽP OVSS JIH“ nebo „ministerstvo“) jako věcně příslušný správní orgán pro ochranu horninového prostředí a nerostných zdrojů, pro geologické práce a ekologický dohled nad těžbou, ve smyslu § 19 odst.2 zákona ČNR č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy, ve znění pozdějších předpisů a podle ust. § 4a odst. 2 a v souladu s ust. § 22a zákona č. 62/1988 Sb., o geologických pracích, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon“), v řízení zahájeném dne 28.02.2023 podáním žádosti České republiky – Správy úložišť radioaktivních odpadů se sídlem Dlážděná 6, Praha 1, IČO 66000769 (dále jen „žadatel“ nebo „SURA“), o stanovení průzkumného území pro zvláštní zásah do zemské kůry pro zjištění vhodných geologických, strukturních, hydrogeologických, geomechanických a geochemických podmínek pro možnost vybudování podzemního úložiště vyhořelého jaderného paliva a ostatních radioaktivních odpadů – lokalita „ Hrádek“, **sdělilo následující:**

Správní řízení ve shora uvedené věci, které bylo usnesením ze dne 16.06.2023, čj. MZP/2023/560/1049, přerušeno do doby doplnění podkladů uvedené žádosti, **pokračuje, neboť** požadované doplnění bylo dne 02.08.2023 doručeno ministerstvu, čímž **důvod pro přerušování řízení odpadl.**

Ministerstvo po seznámení s předchozím vyjádřením účastníků řízení z řad dotčených obcí vyhodnotilo některé z požadavků na doplnění podkladů jako relevantní pro další postup v řízení, přičemž vyzvalo žadatele k jejich doplnění. Ministerstvo zasílá přílohou tohoto sdělení a prostřednictvím platformy USCHOVNA.CZ doplněné podklady správního řízení, přičemž **pro účely případného vyjádření k těmto doplněným podkladům určuje účastníkům řízení lhůtu 30 dnů ode dne doručení tohoto sdělení.**

II.

DOPLNĚNÍ VYJÁDŘENÍ VE VĚCI SAMÉ

V této věci doplňují dotčené obce jako účastníci řízení své vyjádření ve věci samé. **Právním základem námitek vznesených dotčenými obci není toliko prostý nesouhlas s žádostí, ale právě naopak množství tvrzení a důkazů dokládajících existence extrémně silných veřejných zájmů kolidujících s veřejným zájmem reprezentovaným žadatelem. Dle názoru dotčených obcí po provedeném dokazování by z těchto důvodů měla být podaná žádost zamítnuta.**

Dotčené obce zdůrazňují tu skutečnost, že z pohledu předložených tvrzení a navržených důkazů je tato věc naprosto odlišná od dříve rozhodovaných žádostí mezi účastníky, nebo v jiných obdobných věcech. Z těchto příčin i předcházející rozhodnutí soudů nelze brát jako důvod pro vyhovění žádosti v této věci, neboť byla sice řešena věc mezi týmiž účastníky, nicméně obsahově jde o věc výrazně odlišnou.

III.

ÚSTAVNÍ OCHRANA VODY

Dotčeným obcím se jeví vhodné poukázat na usnesení vlády České republiky, které bylo v mezidobí přijato, a na důvody přijetí tohoto rozhodnutí.

USNESENÍM VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY ze dne 21. června 2023 č. 441 k návrhu ústavního zákona, kterým se mění ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších ústavních zákonů, bylo rozhodnuto:

Vláda

I. schvaluje návrh ústavního zákona, kterým se mění ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky;

II. ukládá ministru životního prostředí vypracovat konečné znění vládního návrhu zákona podle bodu I tohoto usnesení a předložit jej předsedovi vlády k podpisu;

III. pověřuje

1. předsedu vlády, aby předložil vládní návrh zákona podle bodů I a II tohoto usnesení předsedkyni Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky k dalšímu projednání,

2. ministra životního prostředí, aby odůvodnil vládní návrh zákona v Parlamentu České republiky;

IV. zmocňuje předsedu vlády, aby na základě odůvodněné žádosti ministra životního prostředí pověřil plněním úkolu podle bodu III/2 tohoto usnesení jiného člena vlády.

Dotčené obce jsou si vědomi, že se legislativně jedná zatím o legislativní návrh na zvýšení ústavní ochrany vody jako nenahraditelného přírodního zdroje, nicméně lze zcela odkázat na důvody navrhované změny předkládané za strany Ministerstva životního prostředí a jeho ministra. Pro stručnost je odkazováno na tento vládní návrh zákona a na jeho odůvodnění.

**DŮKAZ: ÚSTAVNÍ OCHRANA VODY - NÁVRH A ODŮVODNĚNÍ,
USNESENÍ VLÁDY ČR - ÚSTAVNÍ OCHRANA VODY,
PŘEDKLÁDACÍ DOPIS - MINISTR ŽP,**

**PLATNÉ ZNĚNÍ S VYZNAČENÍM ZMĚN,
Které jsou v příloze předkládány**

IV.

PRECEDENČNÍ VÝZNAM ROZHODNUTÍ V TĚTO VĚCI

Dotčené obce musí konstatovat, že žadatel po jednoznačném prokázání existence velice silných kolidujících veřejných zájmů se zájmem žadatele ze strany dotčených obcí přešel od strategie prostého popírání existence těchto veřejných zájmů ke strategii jejich bagatelizování.

S ohledem, na již nyní předložené skutečnosti a navržené důkazy, je zřejmé, že rozhodnutí v této věci bude mít precedenční význam a dalekosáhlý dopad, proto je níže předkládán výklad MŽP k problematice ochranných pásem vodních zdrojů

Dotčené obce zcela odkazují na Výklad odboru ochrany vod ze dne 22. prosince 2010 k pojmům „ochranná pásma vodních zdrojů“ (OPVZ) versus „pásma hygienické ochrany“ (PHO) a jejich vzájemného vztahu

„Problematika ochranných pásem vodních zdrojů (OPVZ) byla v soudobé české legislativě ošetřena již novelou předchozího vodního zákona č. 138/1973 Sb., tj. zákonem č. 14/1998 Sb. a jeho prováděcím předpisem – vyhláškou č. 137/1999 Sb., kterou se stanoví seznam vodárenských nádrží a zásady pro stanovení a změny OPVZ.

Podstatnou změnou oproti předchozí úpravě bylo zrušení Směrnice Ministerstva zdravotnictví (Směrnice Ministerstva zdravotnictví ČSR č. 51/1979 o základních hygienických zásadách pro stanovení, vymezení a využívání ochranných pásem vodních zdrojů určených k hromadnému zásobování pitnou a užitkovou vodou a pro zřizování vodárenských nádrží) o základních hygienických zásadách pro OPVZ k hromadnému zásobování (tzv. pásma hygienické ochrany – PHO) vzhledem k tomu, že důvody pro stanovení a změny, případně zrušení OPVZ nemusí být pouze hygienické ale také v souladu s trendem, který byl posléze kodifikován Rámcovou směrnicí (SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 2000/60/ES ze dne 23. října 2000, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky) ES o vodní politice a souvisejícími předpisy, musí vycházet ze zásad obecné ochrany povrchových a podzemních vod. V souladu s § 1 odst. 1 směrnice Ministerstva zdravotnictví se za pásma hygienické ochrany považovala ochranná pásma podle zákona č. 138/1973 Sb. o vodách. To, že směrnice považovala PHO za ochranná pásma podle vodního zákona potvrzuje také odst. 2 téhož ustanovení, které hovoří o rozhodnutí o stanovení ochranného pásma, a nikoliv o stanovení

PHO. To, že byla v praxi v některých případech rozhodnutí nazvána jako rozhodnutí o pásmech hygienické ochrany na tomto principu nic nemění.

*Novelou č. 14/1998 Sb. byl zrušen institut ochranných pásem třetího stupně a dělení pásem 2. stupně na vnitřní a vnější a byl zaveden princip tzv. zonální ochrany v OPVZ 2. stupně, což znamená, že toto pásmo nemusí být souvislou plochou, ale může být stanoveno i jako vzájemně nespojitá území („zóny“ – např. infiltrační povodí zdrojů podzemních vod). **Tato změna se nedotkla do té doby vydaných rozhodnutí, která jsou i nadále, a to až do okamžiku jejich zrušení nebo změny, platná.** Pokud budou stanovována další opatření v ochranném pásmu 2. stupně nad rámec stávajících rozhodnutí je nutno vycházet ze stávající právní úpravy a nerozlišovat mezi vnitřním a vnějším pásmem 2. stupně.*

*Principy ochranných pásem ze zákona č. 14/1998 Sb. byly posléze převzaty do nového vodního zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, s tím, že zmíněná vyhláška č. 137/1999 Sb. zůstala i nadále v platnosti. **Její hlavní zásady a kritéria byly převzaty a zapracovány do vodního zákona v ustanoveních § 30 (Ochranná pásma vodních zdrojů).** Výše popsané změny zůstaly nezměněny i po poslední „velké“ novele vodního zákona zákonem č. 150/2010 Sb. (kterým se mění zákon č. 254/2001 Sb. a zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů). Úpravy § 30 se týkají pouze způsobu vyhlášení OPVZ opatřením obecné povahy, dále specifikace zákazů vstupu a vjezdu do OPVZ I. stupně a rozsahu zakázaných činností vymezených opatřením obecné povahy, poškozujících nebo ohrožujících vydatnost, jakost nebo zdravotní nezávadnost vodního zdroje v OPVZ I. a II. stupně. Zákon č. 150/2010 Sb. nabyl účinnosti 1. srpna 2010. **Pokud nebylo vyhlášeno OPVZ podle citovaných nových předpisů nebo zrušeno či změněno původní PHO, zůstává v platnosti PHO stanovené na základě předchozích legislativních norem.** Důležitá je skutečnost, že zákon č. 254/2001Sb. ve znění zákona č. 150/2010 Sb. ani původní úprava zákona č. 254/2001 Sb. nestanoví vodoprávním úřadům povinnost ani termín pro případnou transformaci PHO dle dřívějších předpisů na „nová“ OPVZ. **V § 127 odst. 1 zákona č. 150/2010 Sb. se výslovně uvádí, že práva a povinnosti založené dosavadními právními předpisy zůstávají zachovány, nestanoví-li tento zákon jinak. Tato skutečnost je zmíněna i v ustanovení článku II bod 2 tohoto zákona** („Ochranná pásma stanovená podle dosavadních právních předpisů se považují za ochranná pásma stanovená podle § 30 odst. 1 zákona č. 254/2001 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona. V případě změny nebo zrušení dosavadního ochranného pásma stanoveného podle dosavadních právních předpisů je nutné ochranné pásmo nově stanovit postupem podle § 30 odst. 1 zákona č. 254/2001 Sb., ve znění*

účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.“). Za ochranná pásma podle přechodného ustanovení se v souladu s výše uvedeným považují také pásma hygienické ochrany.

Precedenční význam rozhodnutí v tomto řízení bude dán stran posuzování střetu veřejných zájmů v kontextu klimatických změn a zvyšujícího se nedostatku zdrojů pitné vody. Dále je nutné si uvědomit, že se žadatel snaží zpochybňovat právní podstatu ochrany vodních zdrojů, přijetí jeho názoru by mělo fatální důsledky pro všechna dříve zřízená a stále platná ochranná pásma vodních zdrojů.

V.

VYJÁDŘENÍ K DOPLNĚNÍ ŽÁDOSTI

AD I.: Dle mého názoru žadatel ne zcela chápe nastalou procesní situaci. Je sice pravdou, že náležitosti žádosti jsou stanoveny zákonem, nicméně kolizi veřejných zájmů nelze nadále odbývat různými tabulkami a procenty, tak jak tomu bylo dosud u výběru lokalit. MŽP si správně vyžádalo další informace a podklady od žadatele, aby mohlo ve věci kvalifikovaně rozhodnout. Předložení informací a dokladů je z tohoto pohledu v zájmu samotného žadatele.

AD II.:

Bod 1) Jde toliko o doložení dokladů, které žadatel měl doložit a nedoložil. Netřeba podrobněji rozebírat tento bod.

Bod 2) Žadatel pouze stručně doplňuje svou žádost o informace k „Ochrana přírody a krajiny“ zejména k Přírodnímu parku Čerřínek. Toto doplnění je poměrně stručné, je v něm zmínka o kůrovcové kalamitě, nicméně nelze brát i po tomto doplnění žádost za řádně odůvodněnou.

Dotčené obce v této souvislosti odkazují na vyjádření Magistrátu města Jihlavy – odboru životního prostředí, č.j. MMJ/OŽP/56868/2023-Ru, ze dne 28. 4. 2023:

Z hlediska zákona o lesích se ve vymezeném prostoru nachází lesy hospodářské, kromě lesů, které jsou součástí maloplošných ZCHÚ a vztahuje se na ně tedy jiný režim hospodaření daný plány péče o ZCHÚ. Kůrovcová kalamita posledních let však velmi výrazně zasáhla do vitality a stability porostů, je tedy nutné toto reflektovat i při provádění průzkumných prací. Protože z předložených materiálů není zřejmé, jak zasáhnou průzkumné práce do jednotlivých porostů,

zda, případně nakolik, ovlivní povrch půdy a vodní režim, je nutné upozornit, že jakékoliv práce, které by měly za důsledek oslabení či likvidaci porostů stávajících či nové obnovovaných, jsou nežádoucí.

Z hlediska zákona o ochraně přírody jsou v podkladech dostatečně popsána všechna MZCHÚ, skutečnost, že téměř celé řešené území je součástí přírodního parku Čerřínek, i fakt, že do řešeného území zasahuje lokalita soustavy NATURA 2000. Z podkladů samotných je tedy patrné, že se jedná o území s mimořádně vysokou koncentrací zvláště chráněných území (7 MZCHÚ), s výskytem EVL, významnými součástmi regionálního ÚSES (4 biokoridory a dvě biocentra) a velké řady VKP „ex lege“.

Orgán ochrany přírody v tomto území eviduje řadu lokalit s výskytem vzácných a ohrožených druhů živočichů. Vzhledem k tomu, že z předložených podkladů není možné s dostatečnou přesností lokalizovat navrhované práce (jak vrtné, tak kopné), může realizací záměru dojít k ohrožení těchto lokalit ať již přímou činností vrtných souprav či jiných technologií a techniky, tak i narušením půdního povrchu vodního režimu na lokalitách.

Bod 3) Žadatel byl nucen pod tlakem prokázaných skutečností potvrdit existenci ochranného pásma vodního zdroje Rantířov. Bohužel svou strategii upravil pouze částečně, když nyní bagatelizuje vliv průzkumného území a možné stavby na toto ochranné pásmo. Zcela bez povšimnutí žadatele zůstávají nedaleká ochranná pásma vodních zdrojů – Hubenov, Švihov, vodního zdroje Města Pelhřimova či plánovaná vodní nádrž Batelov, atd.

Názory žadatele o tom, že dříve zřízená pásma hygienické ochrany a ochranná pásma vodních zdrojů nemohou být považována za ochranná pásma dle platného zákona a že pro ochranu těchto vodních zdrojů je nezbytné vydat nové rozhodnutí obecné povahy, jsou názory extrémně nebezpečnými. Přijetí tohoto postupu předkládaného žadatelem by ve svém důsledku vedlo k faktické destrukci právní ochrany vodních zdrojů v celorepublikovém měřítku. Tento extrémní výklad je dle mého názoru v rozporu nejenom s platným vodním zákonem, ale výkladem ústavně nonkonformním, tedy nesouladným, jak s ústavním právem na ochranu přírodního bohatství včetně vodních zdrojů, tak s právem evropským chránícím vodní zdroje.

Bod 4) K tomuto bodu nutno uvést, že dotčené obce chápou odborný zájem žadatele o lokality Hrádek a její specifické geologické a hydrologické poměry. Nicméně právě tyto specifické geologické a hydrologické poměry lokality Hrádek činí z této lokality fakticky

nejvýznamnější národní zdroj pitné vody v ČR. Navíc má tato lokalita potenciál do budoucna k dalšímu rozvoji, například výstavbou dalších vodních nádrží včetně vodní nádrže Batelov. Tyto skutečnosti však nebyly žadatelem jakkoli dosud zohledněny, jak je podrobně rozebráno níže.

Bod 5) K tomuto bodu nutno uvést, že posouzení vlivů na zemědělský půdní fond bude součástí komplexního posouzení věci v rámci rozhodování ze strany MŽP. Lze odkázat na předcházející bod 3).

Bod 6) Tento bod lze hodnotit jako jeden z klíčových. Díky doplnění žádosti o rámcové parametry budoucího úložiště může správní orgán posoudit rozsah možného budoucího zásahu této stavby do jiných kolidujících veřejných zájmů. Odkazy žadatele na dřívější rozhodnutí správních soudů v tomto směru nutno hodnotit jako nepřiléhavé, a to z důvodu zcela nových skutkových tvrzení, která jsou předmětem tohoto řízení. Podstatou těchto nových tvrzení a důkazů je prokázání jiného kolidujícího veřejného zájmu, který jest silnějším veřejným zájmem než zájem reprezentovaný žadatelem. Pro posouzení této kolize je proto nezbytné sdělit tyto skutečnosti ze strany žadatele. Ze skutečností sdělených žadatelem je zřejmé, že stavba bude představovat dalekosáhlý zásah do jiných kolidujících veřejných zájmů v dané lokalitě.

Dle § 4a odst. 6 Zákona č. 62/1988 Sb., Zákon České národní rady o geologických pracích a o Českém geologickém úřadu, „*Ministerstvo žádost o stanovení průzkumného území dále zamítne zejména v případě, že průzkum je v rozporu se státní surovinovou politikou, státní politikou životního prostředí, zájmy obrany státu, zahraničními závazky státu nebo pokud další veřejný zájem převyší zájem na dalším průzkumu a následném využití výhradního ložiska.*“

Že se nejedná ze strany dotčených obcí o nějaký plezír a jejich výmysl ohledně tvrzené kolize veřejných zájmů, je zřejmé z předkládaného vládního návrhu novely ústavního zákona, který má zajistit ústavní ochranu vody. Po schválení tohoto návrhu vládou také nelze mít pochybnosti o tom, že podaná žádost je v rozporu i se státní politikou životního prostředí. V podrobnostech odkazují dotčené obce na své předcházející vyjádření, kde byla tato problematika podrobně argumentována.

Bod 7) V rámci tohoto bodu jde o potvrzení dosavadních tvrzení dotčených obcí stran „tabulkovém výběru“ lokality Hrádek, kdy je extrémně silný veřejný zájem oceněn

několika málo procenty na celkovém rozhodnutí. Na jedné straně lze chápat snahu žadatele dát výběru lokalit určitý řád, aby výběr lokalit byl transparentní a přezkoumatelný, nicméně na druhé straně měl žadatel pamatovat na možnost vzniku kolize veřejných zájmů a nastavit v procesu výběru mechanismy, které by toto zohlednily.

Bohužel právě problematika cenných zdrojů pitné vody byla v rámci výběru lokalit zahrnuta toliko do kritéria K10: Vliv na povrchové vody a vodní zdroje, navíc podkladové materiály hodnocení a výběru lokalit vykazovaly zásadní vady. Dokladem zásadního pochybení a opomenutí shora popsaného vodního zdroje jsou materiály zpracované SÚRAO v rámci posuzování lokalit - konkrétně Technická zpráva 465/2020 - VÝBĚR POTENCIÁLNÍCH LOKALIT HLUBINNÉHO ÚLOŽIŠTĚ V ČR PRO NAVAZUJÍCÍ ETAPU PRACÍ PO ROCE 2020, kde se na straně 163 uvádí následující

*Na lokalitě Hrádek dochází k drenáži podzemní vody protékající prostorem projektového HÚ v různé míře celkem do 5 toků. Mezi tyto toky patří Jedlovský potok (3 %), Rohozná (3 %) a Dolnohuťský potok (6 %), Huťský potok (20 %) a Jihlava (68 %). K drenáži do Jedlovského potoka dochází pouze ve spodní části jeho toku mezi osadou Klepák a ústím do řeky Jihlavy, tedy níže po proudu od Jedlovského přivaděče, který z Jedlovského potoka zásobuje vodní nádrž Hubenov. Riziko ovlivnění vodní nádrže Hubenov lze proto považovat za minimální. **Také ostatní významné vodní zdroje na lokalitě se nacházejí mimo směr toku povrchových a mělkých podzemních vod dotčených povodí i zde je riziko ovlivnění minimální.***

Již v rámci přípravy strategie a revize veškerých podkladových materiálů, které byly použity SÚRAO za účelem výběru a posouzení jednotlivých lokalit, vzniklo podezření na toto zásadní pochybení v postupu SÚRAO. Konkrétně se jednalo o zásadní vady podkladových materiálů k doložení existence významných zdrojů pitné vody v okolí hlubinného úložiště v lokalitě (ČERTŮV) HRÁDEK. Z komparací a porovnáním zejména mapových podkladů získaných z portálu Ministerstva životního prostředí – mapové podklady uvedené v kapitole 1, strana 1 této strategie /evidence isvs - ochranná pásma¹ s mapovými podklady použitými SÚRAO – mapové podklady uvedené v kapitole 3, strana 6 této strategie, bylo evidentní, že v těchto mapových podkladech existuje evidentní rozpor. Tento rozpor nyní potvrzuje sám žadatel – viz. bod II. 3) jeho vyjádření.

Následný proces prověřování a zjišťování příčin tohoto rozporu vyvrcholil žádostí o informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, adresovanou Magistrátu města

¹ Dostupné online na: <https://voda.gov.cz/portal/cz/>

Jihlavy jako vodoprávnímu orgánu. Magistrát města Jihlavy, odbor životního prostředí, oddělení vodního hospodářství, č.j.: MMJ/OŽP/150828/2021-No, SZ-MMJ/OŽP/39612/2021/2, jihlvp21v01pu7, k žádosti o informace sdělil následující:

„Sdělení k „Podnětu podle zákona č. 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím.

Na odbor životního prostředí Magistrátu města Jihlavy (dále jen „odbor životního prostředí“) byla dne 02.08.2021 doručena Vaše žádost dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, v platném znění (dále jen „zákon“), ve věci pásma hygienické ochrany III. stupně – povodí řeky Jihlavy k profilu čerpací stanice Rantířov, které bylo stanoveno rozhodnutím ONV Jihlava, Odborem vodního a lesního hospodářství a zemědělství pod č.j. Vod.382/83-Dv.-233 ze dne 14.03.1983 a nabylo právní moci dne 30.04.1983.

K Vaší žádosti o poskytnutí informací sdělujeme následující:

- Ad. 1) Vámi požadované rozhodnutí, které bylo vydáno ONV Jihlava, Odborem vodního a lesního hospodářství a zemědělství pod č.j. Vod.382/83-Dv.-233 ze dne 14.03.1983 a nabylo právní moci dne 30.04.1983, Vám zasíláme přílohou ve formě kopie.

- Ad. 2) **Vzhledem k tomu, že v rozhodnutí není stanovena platnost a nebyla podána žádost o jeho zrušení případně upravení, zůstává výše uvedené rozhodnutí i nadále v platnosti.**

- Ad. 3) **Pásmo hygienické ochrany III. stupně, které bylo stanoveno výše uvedeným rozhodnutím, se dle platné legislativy považuje za ochranné pásmo vodního zdroje.** I když novelou vodního zákona č. 14/1998 Sb. byl institut ochranných pásem třetího stupně zrušen, nedotkla se tato změna rozhodnutí vydaných do této doby. Rozhodnutí jsou i nadále platná, a to až do okamžiku jejich změny nebo zrušení. Toto potvrzuje i výklad Ministerstva životního prostředí, Odboru ochrany vod ze dne 22.12.2010, které Vám zasíláme v příloze.

- **V profilu čerpací stanice Rantířov byl povolen odběr povrchové vody z řeky Jihlavy v množství 110 l/s a max. 600 000 m³/rok,** a to rozhodnutím ONV Jihlava, Odborem vodního a lesního hospodářství a zemědělství pod č.j. Vod.9615/76-Dv.-405 ze dne 17.11.1976. Rozhodnutí byla prodloužena platnost do 31.12.2017 rozhodnutím Magistrátu města Jihlavy, OŽP č.j. OŽP/3926/2007-4 ze dne 20.11.2007. Dále byla platnost prodloužena rozhodnutím Magistrátu města Jihlavy, OŽP ze dne 08.11.2017, č.j. MMJ/OŽP/137163/2017-Nos, a to do 31.12.2027. Množství odebírané vody zůstává i nadále beze změny.“

Jak je evidentní ze sdělení Magistrátu města Jihlavy celé povodí řeky Jihlavy k profilu čerpací stanice Rantířov je chráněno ochranným pásmem vodního zdroje. Tento vodní zdroj zásobuje prostřednictvím vodovodní sítě 100.000 obyvatel Města Jihlavy a okresu Jihlava až 600 000 m³ pitné vody ročně. Toto ochranné pásmo vodního zdroje zahrnuje celé

území Obce Boršov, Cejle, městysu Dolní Cerekev, obce Hojkov, Milíčov, Mirošov a obec Rohozná, a dále podstatnou část území městysu Nový Rychnov /zbývající část území městysu Nový Rychnov je chráněna ochranným pásmem vodního zdroje – vodní nádrž Švihov na řece Želivce/. Pro představu čtenáře - při obecně udávané průměrné roční spotřebě pitné vody na osobu – cca 40 m³, tak se jedná o zdroj pitné vody pro cca 15000 lidí. Povaha tohoto vodního zdroje je však poněkud specifická v tom, že se jedná o zdroj záložní. Kupříkladu ve srážkově suchém roce 2018 tento zdroj pitné vody byl po dobu letních měsíců fakticky jediným zdrojem pitné vody pro všech 100.000 obyvatel zásobovaných pitnou vodou z vodohospodářské sítě v okrese Jihlava.

Závěrem s ohledem na zjištěné skutečnosti je namístě konstatovat, že veškeré materiály zpracované SÚRAO v této věci a předkládané vládě ČR jsou vadné a mají nulovou důkazní sílu. Z pohledu ochrany národních zdrojů pitné vody v lokalitě (ČERTŮV) HRÁDEK je nepochybné, že v případě stavby hlubinného úložiště v této lokalitě dojde k drenáži podzemní vody protékající prostorem projektového HÚ ze 100% do významných vodních zdrojů, což bude mít zásadní negativní vliv na vydatnost, jakost a zdravotní nezávadnost zdrojů pitné vody. Případná stavba hlubinného úložiště v lokalitě (ČERTŮV) HRÁDEK bude zjevně nezákonná z důvodu zásahu do ochranného pásma vodního zdroje dle ustanovení § 30 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon). Navíc žadatel zcela pomíjí negativní vliv budoucí stavby na okolní zdroje pitné vody – vodní nádrže Hubenov a Švihov, vodní zdroje Města Pelhřimova a také na plánovanou vodní nádrž Batelov. Tato pochybení měla zásadní vliv na výběr lokality Hrádek a je na Ministerstvu životního prostředí, aby tato pochybení zohlednila v rámci rozhodnutí o zamítnutí podané žádosti.

Bod 8) K problematice radonu nutno poukázat, že žadatel poskytuje informace toliko stran prací realizovaných při průzkumných prací, avšak nikterak stran vlastní stavby úložiště v lokalitě. **Dle dotčených obcí nelze nikdy vyloučit negativní vliv radonu při stavbě úložiště na kolidující veřejné zájmy v lokalitě.**

Bod 9) Stran plánovaných průzkumných prací účastníci poukazují na své předcházející vyjádření ve věci a dále na vyjádření Magistrátu města Jihlavy – odboru životního prostředí, č.j. MMJ/OŽP/56868/2023-Ru, ze dne 28.4.2023:

Z hlediska zájmů hájených vodním zákonem jsou v dokumentaci popsána PHO obecních zdrojů pitné vody. V dokumentaci však není zmíněno pásmo hygienické ochrany III. stupně - povodí řeky Jihlavy k profilu čerpací stanice Rantířov, které bylo vyhlášeno Odborem vodního a lesního hospodářství a zemědělství ONV Jihlava vydaného dne 14.03.1983, s nabytím právní moci 30.04.1983 pod č.j. Vod. 382/83-Dv. – 233. Toto pásmo zahrnuje téměř celé území PÚZZK a považujeme jeho existenci za zásadní jak ve vztahu k povrchovým pracím, tak i pracím vrtným. Rozhodnutí je k dispozici na vodoprávním úřadě magistrátu města Jihlavy.

Z poskytnutých informací ze strany žadatele je již nyní naprosto jednoznačné, že tento bude muset pro svou činnost žádat o souhlas dle § 17 zákona č. 254/2001 Sb., Zákon o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon)

§ 17

(1) Souhlas vodoprávního úřadu je třeba ke stavbám, zařízením nebo činnostem, k nimž není třeba povolení podle tohoto zákona, které však mohou ovlivnit vodní poměry, a to

a) ke stavbám a zařízením na pozemcích, na nichž se nacházejí koryta vodních toků, nebo na pozemcích s takovými pozemky sousedících, pokud tyto stavby a zařízení ovlivní vodní poměry,

b) ke zřizování dálkových potrubí a stavbám umožňujícím podzemní skladování látek v zemských dutinách, jakož i ke skladům, skládkám, popřípadě nádržím, pokud provoz uvedených staveb a skládek může významně ohrozit jakost povrchových nebo podzemních vod,

c) ke stavbám, k těžbě nerostů nebo k terénním úpravám v záplavových územích; ustanovení § 67 tím není dotčeno,

d) ke stavbám ve vzdálenosti do 15 m od vzdušné paty ochranné hráze vodního toku,

e) ke stavbám v ochranných pásmech vodních zdrojů,

f) k úložným místům pro nakládání s těžebním odpadem nebo k rozhodnutí o povinnosti shromažďovat a upravovat znečištěnou vodu a průsaky podle jiného právního předpisu 10b),

g) k vrtům pro využívání energetického potenciálu podzemních vod, z nichž se neodebírá nebo nečerpá podzemní voda; nestanoví-li tento zákon jinak, vodoprávní úřad může v řízení o udělení tohoto souhlasu žadateli uložit, aby mu předložil vyjádření osoby s odbornou způsobilostí 8),

h) k ukládání oxidu uhličitého do přírodních horninových struktur podle jiného právního předpisu 49), nebo

i) ke geologickým pracím spojeným se zásahem do pozemku, jejichž cílem je následné využití průzkumného díla na stavbu k jímání podzemní vody nebo pro vrty pro využívání energetického potenciálu podzemních vod.

(2) K žádosti o souhlas k vrtům podle odstavce 1 písm. g) nebo geologickým pracím podle odstavce 1 písm. i) v ochranném pásmu stanoveném podle lázeňského zákona žadatel předloží vyjádření osoby s odbornou způsobilostí podle zákona o geologických pracích 8).

(3) Vyplývá-li to z povahy věci, může vodoprávní úřad v souhlasu stanovit podmínky i dobu, po kterou se souhlas uděluje.

(4) Souhlas je závazný pro příslušné orgány při postupu podle zvláštních zákonů 4),7b),10b) v případech uvedených v odstavci 1.

(5) Souhlasu podle odstavce 1 není třeba k činnostem, jichž je třeba při cvičení nebo zásahu Hasičského záchranného sboru České republiky a jednotek požární ochrany, Báňské záchranné služby, Policie České republiky, obecní policie a ozbrojených sil České republiky, které v případech cvičení postupují v dohodě s příslušným vodoprávním úřadem.

(6) Vodoprávní úřad před vydáním souhlasu podle odstavce 1 posoudí možnost zhoršení stavu nebo ekologického potenciálu útvaru povrchové vody nebo stavu útvaru podzemní vody. Zároveň posoudí, zda provedením záměru nedojde k takové změně fyzikálních poměrů, která by vedla ke znemožnění dosažení dobrého stavu nebo dobrého ekologického potenciálu útvaru povrchové vody nebo dobrého stavu útvaru podzemní vody. Dojde-li k závěru, že provedení záměru může vést ke zhoršení stavu nebo ekologického potenciálu útvaru povrchové vody nebo ke zhoršení stavu útvaru podzemní vody nebo znemožnění dosažení dobrého stavu nebo dobrého ekologického potenciálu útvaru povrchové vody nebo dobrého stavu útvaru podzemní vody, upozorní žadatele, že bez výjimky podle § 23a odst. 8 není možné záměr povolit ani provést a že bez této výjimky nelze souhlas podle odstavce 1 vydat.

Uvedený souhlas by měl být vydán ve formě správního rozhodnutí, a to za účasti dotčených osob včetně obcí. Každopádně nutnost souhlasu bude třeba nejenom k tvrzeným průzkumným pracím, ale i k samotné stavbě úložiště. Těžko si lze představit situaci, že by úložiště radioaktivních odpadů nemělo negativní vliv na zdroje pitné vody. Za tohoto stavu si lze těžko představit, že by orgán ochrany vod souhlasil s takto masivním zásahem, jakou stavba úložiště představuje do ochranného pásma. Právě z těchto důvodů musí MŽP již nyní vyhodnotit nejenom vliv tvrzených prací, ale i vlastní stavby na kolidující veřejné zájmy. V této souvislosti se dostáváme k podstatě a důvodům aplikace § 4a odst. 6 Zákona č. 62/1988 Sb., Zákon České národní rady o geologických pracích a o Českém geologickém úřadu, „Ministerstvo žádost o stanovení průzkumného území dále zamítne zejména v případě, že průzkum je v rozporu se státní surovinovou politikou, státní politikou životního prostředí, zájmy

obrany státu, zahraničními závazky státu nebo pokud další veřejný zájem převyší zájem na dalším průzkumu a následném využití výhradního ložiska.“

Důvody pro zamítnutí žádosti lze spatřovat nejen v kolidujících veřejných zájmech, ale právě v samotné politice životního prostředí. Nelze připustit schizofrenní situaci, kdy by MŽP a jeho ministr na jednu stranu předkládali a odůvodňovali nutnost a nezbytnost zvýšené ochrany vodních zdrojů v rámci jejich ústavní ochrany, avšak na druhé straně by při rozhodování o kolizi veřejných zájmů rezignovaly na faktickou ochranu vodních zdrojů. To by ve svém důsledku vyústilo v ještě žalostnější stav disponibilních vodních zdrojů v ČR a popřelo veškerou činnost MŽP v této oblasti.

Posledně uvedený odstavec de facto shrnuje pozici MŽP jako orgánu ochrany vod v této věci. Dotčené obce tak doufají, že MŽP nepodlehne tlaku daného vadným výběrem lokalit a že MŽP řádně zhodnotí podanou žádost jako rozpornou nejen s kolidujícími veřejnými zájmy, ale i s politikou životního prostředí.

Podle názoru dotčených obcí je na místě po provedeném dokazování aplikovat ustanovení § 4a odst. 6 geologického zákona a žádost o stanovení průzkumného území zamítnout zejména z důvodů, že průzkum je v rozporu se státní politikou životního prostředí, zahraničními závazky státu a také, že další veřejné zájmy převyšují zájem na dalším průzkumu a následném využití průzkumného území pro stavbu hlubinného úložiště radioaktivních odpadů.

S ohledem na uvedené navrhuji společně dotčené obce ve shodě, aby správní orgán podanou žádost o stanovení průzkumného území HRÁDEK z a m í t l.

Mgr. et Bc. Luboš Kliment
Advokát v plné moci